Trollhättans Stad

Dokumentbeteckning:	Vägledande bestämmelser myndighetsutövning, färdtjänst
Antaget av/Ansvarig	Omsorgsnämnden
Handläggare	Marianne Brattberg
Handlingen förvaras	Diariet:
Diarienummer	2024/00092
Datum	2024-05-23
Syfte:	Vägledning för bedömning av beslut om färdtjänst
Gäller för:	Handläggare färdtjänst.
Referensdokument:	(SFS 1997:736) lag om färdtjänst, delegationsordning, förvaltningslag, rättspraxis
Uppföljning:	Innehållet i de vägledande bestämmelserna kommer kontinuerligt att genomgå översyn och uppdateras. Den senast uppdaterade versionen finns alltid på intranät.
Implementering:	Riktlinjen ska regelbundet tas upp på biståndsenheten. Alla nya medarbetare på biståndsenheten ska informeras om riktlinjen**.**

Inledning

Vägledande bestämmelser kring rätten till färdtjänst är en sammanställning av de olika dokument som styr beslutsfattandet (läs myndighetsutövning) som bedrivs inom Biståndsenheten, Omsorgsförvaltningen, i Trollhättans Stad.

Allmänt om rätten till färdtjänst

Färdtjänstlagen är en trafiklag och färdtjänsten är ett komplement till kollektivtrafiken. Har den enskilde andra behov som inte omfattas av lagen om färdtjänst hänvisas till annat lagrum t.ex. Socialtjänstlagen.

Av 3 § Färdtjänstlagen framgår följande ”*Varje kommun ansvarar, såvitt gäller kommuninvånarna, för att färdtjänst av god kvalitet*

anordnas inom kommunen och, om det finns särskilda skäl, mellan kommunen och en annan kommun. En kommun får för sina kommuninvånare anordna färdtjänst också i eller mellan andra kommuner”

Som komplement till lagen gäller nedanstående riktlinjer, antagen av Omsorgsnämnden.

Rätten till färdtjänst prövas och beslutas av Omsorgsnämnden enligt gällande delegation.

Lag	SFS 1997:736, lag om färdtjänst
Rätten till färdtjänst	Rätt till färdtjänst har den som är folkbokförd i Trollhättans kommun och som på grund av funktionshinder har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.
Målgrupp	Färdtjänst är transporter som är särskilt ordnade för personer med funktionshinder. Funktionshindret ska ha en varaktighet av minst tre månader. Varaktighetens längd ska bekräftats via utredning eller sakkunnig.
Barn	Barn under 7 år får inte företa färdtjänstresa utan vuxens sällskap. För bilbarnstol ansvarar vårdnadshavare. Ytterst är det föraren som vid varje enskilt tillfälle avgör om barnet kan färdas trafiksäkert i fordonet. Sökande som är under 18 år som har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att resa med allmänna kommunikationer, ska meddelas färdtjänsttillstånd om ett barn utan funktionshinder i motsvarande ålder och situation kan förflytta sig eller resa med allmänna kommunikationer. Om svårigheterna beror huvudsakligen på den för åldern typiska utvecklingsnivån och mognaden beviljas inte färdtjänsttillstånd.
Färdtjänsttillstånd	Tillståndshavaren ansöker själv om nytt tillstånd i anslutning till att tillståndet löper ut, om fortsatt färdtjänst önskas.

	För personer med omfattande och bestående funktionshinder och för personer med mycket hög ålder kan färdtjänst beviljas tills vidare. Färdtjänsttillståndet kan innehålla föreskrifter enligt nedan: • Färdtjänstområde • Viss period t.ex. under vinterhalvåret • Viss tid på dygnet • Antal resor som tillståndet omfattar • Anslutning till allmänna kommunikationer • Arbetsresor/utbildningsresor • Dagvårdsresor • Färdsätt • Begränsning gällande vissa adresser • Eventuella villkor som tillståndet är förenat med **§ 1**
Prövning av rätten till färdtjänst	Utlåtande av sakkunnig kan begäras om det behövs för bedömningen. Beslut meddelas den sökande skriftligt. Den som får avslag på sin ansökan om färdtjänst kan överklaga beslutet till Förvaltningsrätten. Överklagandet skall vara skriftligt och ha inkommit till Trollhättans Stad inom tre veckor från det att sökanden tog del av beslutet.
Begränsning av färdtjänsttillståndet	Färdtjänst är avsedd för enskilda personers privatresor och får inte användas för följande typer av resor: • Tjänsteresor • Resor inom socialtjänsten, t ex utflykter och liknande resor som arrangeras som gruppresor för funktionsnedsatta eller äldre personer i ett boende • Resor inom skolan, t ex. skolresor, resor i samband med studiebesök, badresor m.m. Detsamma gäller inom förskole- och fritidshemsverksamheten. • Resor inom verksamhet som bedrivs av regionen, t.ex. resor som arrangeras för personer på sjukvårdsinrättningar, resor inom av regionen bedrivna skolor, etc. • Resor inom en verksamhet som staten är huvudman för, t.ex. institutioner som drivs av staten • Resor inom privat drivna verksamheter.

	• Resor som av någon annan anledning ska bekostas av det allmänna (dvs. staten, regionen eller annan kommunal verksamhet), t ex sjukresor, skolskjuts, ambulanstransporter • Resor i samband med arbetslivsinriktad rehabilitering eller andra resor som ska bekostas av Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen.
Återkallande av tillstånd och förändring av föreskrifter och villkor	Omsorgsnämnden får återkalla ett tillstånd om förutsättningarna för färdtjänst inte längre finns. Ett tillstånd får också återkallas om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga eller upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsten. Föreskrifter och villkor får ändras, om ändrade förhållanden föranleder det. Återkallandet kan föranledas av: • Upprepade icke avbokade och icke genomförda beställda resor, s.k. *bomresor* • Att den färdtjänstberättigade låter obehöriga nyttja färdtjänsten • Vid hotfullt uppträde samt vållande av obehag för medpassagerare eller förare. • Vid alkohol- och/eller drogpåverkan i den omfattning att det kan äventyra säkerheten för färdtjänstresan. • Att den färdtjänstberättigade skadar fordonet eller dess utrustning.
Färdtjänstområde	Tillståndet gäller för resor till/från/mellan/inom resmål i Västra Götaland.
Anslutning till allmänna kommunikationer	Färdtjänst kan beviljas till och från allmänna kommunikationer för person som kan resa med buss eller tåg men som har väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand och som därigenom har svårt att ta sig till och från hållplats eller station. Färdtjänst kan dock inte beviljas enbart för att allmänna kommunikationer saknas eller går på tider som inte passar resenären.

Allmän service kopplat till resan	Vid färdtjänstresa ingår viss allmän service såsom hjälp in i och ur fordonet och hjälp med säkerhetsbältet samt vid behov att hämtas/lämnas från avhämtningsadressens entré till fordonet och från fordonet till resmålets entré. I förekommande fall ingår hjälp med de hjälpmedel som får tas med på resan
Resor via annan adress	Färdtjänstfordonet gör inga stopp under färdtjänstresans gång och väntar inte medan ärenden uträttas. Resor sker till beställt resmål och inte via annan adress. Önskar den färdtjänstberättigade resa via annan adress för att uträtta ärenden bokas två separata resor. Undantaget utbildnings/arbetsresa. *Se nedan*
Utbildningsresa	Utbildningsresa är en särskild resa som är till för dig som studerar som på grund av funktionshinder är berättigad till färdtjänst. Utbildningsresa kräver därmed ett särskilt tillstånd som prövas individuellt. Ansökan kan göras på blankett för ansökan om färdtjänst. • Utbildningsresa ska ske inom gällande färdtjänstområde. • Utbildningsresa avser två enkelresor per dag. • Utbildningsresor avser resor mellan folkbokföringsadress och gymnasieskola, högskola, vuxenutbildning eller liknande utbildning, • Rätten till utbildningsresa utgår från utbildning som berättigar till studiemedel. Övriga utbildningar ingår inte. • Resan får endast gå till ordinarie utbildningsplats/skola. Som utbildningsplats räknas även praktikplats under förutsättning att denna är inom gällande färdtjänstområde. • Beträffande övriga resor i samband med studier ex studiebesök hänvisas till utbildande huvudmans ansvar.
Arbetsresa	Arbetsresa är en resa som tillståndshavaren måste utföra för att erhålla inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen.

	Resorna avser två enkelresor per dag mellan arbetsplatsen (inom färdtjänstområdet) och folkbokföringsadressen. Omfattningen av arbetstiden måste vara minst 50 % av heltid för att arbetsresor ska kunna beviljas. Vid arbetsresor tillåts ej medresenär.
Dagvårdsresa	Dagvårdsresa är en resa som tillståndshavaren utför för att ta sig till/från Trollhättans Stads dagverksamheter. Dagvårdsresorna samplaneras och samåkning sker. Behöver resenären hjälp med att ta sig från bostaden till fordonet kan man vid dagvårdsresa bli beviljad tilläggstid i hemmet.
Resa via annan adress i samband med arbetsresa/utbildningsresa	Resa är endast tillåten mellan folkbokföringsadress och arbetet/utbildningsplatsen. Den som är beviljad sådan resa kan på väg till och från resmålet hämta eller lämna barn på förskole-.och fritidshemsverksamhet, inom folkbokföringskommunen dvs. Trollhättans kommun. • Färdsättet utgår från den färdtjänstberättigades funktionshinder. • Resa via annan adress avser ett stopp mellan hemmet och arbete/utbildningsplats. • Resa till förskole- och fritidshemsverksamhet vid hemstudier räknas som vanlig färdtjänstresa och är ingen resa som anges ovan. • Antalet medresande barn får inte överstiga det antal som får plats i samma fordon som den färdtjänstberättigade inklusive eventuell ledsagare. • Bilbarnstol tillhandahålls inte av trafikbolaget. Bilbarnstolen ska vara lämplig för trafikbolagets fordon och fylla kraven på trafiksäkerhet. Hjälp att montera och ta ur bilbarnstol ingår. • Annan medresenär är inte tillåten.
Resa i annan kommun	Vid tillfällig vistelse i annan kommun utanför färdtjänstområdet kan resor med taxi/specialfordon beviljas

	efter individuell bedömning. Undantag från ovanstående är Stockholms län där hela länet inräknas i begreppet kommun Resor får göras inom angivet område och under begränsad tidsperiod. Antalet resor i annan kommun kan efter individuell prövning begränsas. Vid anslutningsresor med färdtjänst till allmänna kommunikationer får resor ske över flera kommuner, om detta krävs för att resenären ska nå sina resmål.
Färdsätt	Särskilt beslut fattas om placering i bil och vilken typ av fordon som krävs för att tillståndshavaren ska kunna genomföra färdtjänstresor. *Specialfordon* Resa i specialfordon kan beviljas för den som är rullstolsburen och inte klarar överförflyttning från rullstol till bilsäte, alt. att hjälpmedlets konstruktion inte gör det möjligt att fälla ihop hjälpmedlet och resenären därmed inte kan genomföra sin resa på annat sätt än sittande i sin rullstol under färden. Rullstol ska vara godkänd att sitta i under färdtjänstresan. Scooter och andra hjälpmedel med styre är inte godkända att sitta på under färd. Liggande transport beviljas ej.
Ensamåkning	Färdtjänstresor samordnas och samåkning sker. Undantag från samåkning kan ske om resenären annars inte kan genomföra färdtjänstresor. Detta kräver särskilt beslut.
Hjälpmedel	Hjälpmedel som behövs för att själva resan ska kunna genomföras får tas med vid färdtjänstresa. Förflyttningshjälpmedel som behövs enbart på resmålet får tas med vid färdtjänstresor om detta inte föranleder behov av annan fordonstyp eller försvårar eller omöjliggör samåkning med annan färdtjänstresenär.

Ledarhund/Service hund	Ledarhund/Servicehund, som är certifierade som hjälpmedel får åka med i fordonet. Dock ska resan ske på ett trafiksäkert sätt enligt Jordbruksverkets regler.
Resa med djur	Du får ta med dig hund, katt eller andra mindre sällskapsdjur i bur, utan extra avgift på färdtjänstresan. Det är viktigt att du talar om att du har med dig ett djur när du beställer resan så du inte får åka i samma fordon som någon som är allergisk. **Djur får inte färdas lösa i kupén:** Djur ska av säkerhetsskäl resa i bagageutrymmet i kombifordon. Jordbruksverkets regler säger att djur inte får färdas lösa i kupén. Det får inte finnas några andra lösa föremål i utrymmet och det ska finns nät mellan kombiutrymmet och passagerarutrymmet. Det är alltid resenären/hundföraren som ska hantera djuret i och ur fordonet. **Små djur ska resa i bur:** Små djur ska resa i bur eller väska som du själv tar med. Buren ska placeras i kombiutrymmet med undantag för om du även har hjälpmedel med dig på din resa. Då kan buren istället spännas fast i sätet. Du får inte resa med djur i knät. Om djuret inte kan resa i kombiutrymmet måste du ha med bälte: Om du har hund och ett annat hjälpmedel som måste placeras i kombiutrymmet, till exempel rollator eller hopfällbar rullstol, får hunden inte sitta där. Då måste du själv ta med ett specialanpassat bilbälte för hunden och en filt så att den kan sitta i ett säte i stället. Större zooaffärer säljer bälten och hjälper till att prova ut ätt sort till just din hund.
Ledsagare	Färdtjänstberättigad person som måste ha hjälp av någon annan person i fordonet för att kunna genomföra själva färdtjänstresan kan efter ansökan beviljas ledsagare. Ledsagaren ska kunna tillgodose den färdtjänstberättigades behov av hjälp under resan. Behovet av hjälp ska därmed vara

	knutet till själva resan. Behov av hjälp enbart på resmålet ger inte rätt till ledsagare. Ledsagare ska påbörja och avsluta resan på samma plats som färdtjänstresenären.
Medresenär	Färdtjänstberättigad får ta med medresenärer vid färdtjänstresa, dock inte flera än att den färdtjänstberättigade, eventuell ledsagare och medresenärer ryms i ett färdtjänstfordon. Medresenär ska påbörja och avsluta resan på samma plats som färdtjänstresenären.
Sällskapsdjur	Sällskapsdjur får av hänsyn till andra resenärer inte tas med vid färdtjänstresa.
Trappklättrare	• Förflyttning av resenär med trappklättrare uppför eller nedför trappa före/efter resa kan endast ske i mycket begränsad omfattning och endast i anslutning till hemadressen. • Trappklättring kräver särskilt tillstånd av kommunen och måste beställas samtidigt som resan. • Trappklättring sker utifrån trafikbolagets gällande riktlinjer för trappklättring och får ske endast i de fall förflyttning kan utföras på ett säkert sätt. • Ytterst är det föraren som vid varje enskilt tillfälle avgör om trappklättring kan utföras på ett för resenär och förare säkert sätt. • Trappklättrare kan inte användas i trappa utomhus. • Resenären ansvarar för att rullstolen är lämplig för trappklättrare.
Bagage	Bagage får medtas i den utsträckning som är normalt att ha med på allmänna kommunikationer t.ex. en kasse eller väska i varje hand. Tillsammans max 20 kg.
Beställa/avbeställa resa	• Färdtjänsttillstånd ska vara registrerat hos beställningscentralen. • Legitimation ska kunna uppvisas. • Beställning och avbokning av resa sker hos Trafikbolagets beställningscentral i enlighet med Trollhättans stads avtal med trafikbolaget. • Färdtjänstresa skall gå från en adress till en annan. • Egenavgiften betalas kontant eller med kort till chauffören.

	• Avbeställning av resa som inte blir av ska göras i så god tid som möjligt, dock senast två timmar innan resan skulle påbörjats. • Om det visar sig att en färdtjänstberättigad, efter utredning av färdtjänsthandläggaren, förorsakat en så kallad ”bomresa” och/eller andra inte godkända kostnader, kan kommunen komma att kräva ersättning för den uteblivna resan.
Avgift	Avgift enligt Trollhättans Stads fastställda taxa. Ledsagaren erlägger ingen egenavgift.